

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

ФАКУЛЬТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК

Кафедра лісознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лісова геоботаніка

Освітня програма магістр

Спеціальність: 205 «Лісове господарство»

Галузь: 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «04» вересня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Лісова геоботаніка
Викладач (-і)	Дмитрик Павло Миколайович
Контактний телефон викладача	+380-0342-59-61-72
E-mail викладача	dmytrykpm@gmail.com
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	6 кредитів (180 годин)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	2-4 год. на тиждень (ауд. 205)
2. Анотація до курсу	
<p>«Лісова геоботаніка» вивчається у вищих навчальних закладах з метою формування у студентів спеціальності 205 «Лісове господарство» знань необхідних для розуміння збереження біорізноманіття, підтримання екологічної рівноваги у природі, правильного балансування співвідношення природних і окультурених екосистем, розумного використання природних багатств, використання біотехнологій для вирощування рослинної і тваринної продукції. Геоботаніка є широко плановою інтегральною освітянською дисципліною для вищої школи і може бути використано для розв'язання як теоретичних наукових, так і практичних завдань екобіотехнологічних виробництв, ведення лісового господарства, аграрного та лісового бізнесу.</p> <p>Лісова геоботаніка – це наука про рослинний покрив лісу, його формування, структуру, зміни, класифікацію, просторове розміщення і поєднання фітоценозів у зв'язку з навколишнім природним середовищем.</p> <p>Вивчення дисципліни «Лісова геоботаніка» базується на знаннях з ботаніки, дендрології, лісознавства, лісових культур та інших навчальних дисциплін, отриманих студентами при освоєнні навчальних програм освітнього рівня «бакалавр», а програма дисципліни «Лісова геоботаніка» передбачає вивчення особливостей професійної діяльності майбутніх фахівців у лісогосподарській галузі.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою дисципліни є вивчення особливості формування, структури та функціонування, закономірностей географічного поширення та екологічного оптимуму рослинних угруповань; способи їх вивчення та картографування, методи класифікації.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<ul style="list-style-type: none"> – здатність опрацювати інформаційні джерела з питань лісової геоботаніки; – здатність забезпечити організацію роботи та управління лісогосподарським виробництвом на підприємствах різного функціонального призначення, застосовувати сучасні принципи та підходи сталого ведення господарства та ефективного лісоуправління; – здатність використовувати знання й практичні навички з лісівничих дисциплін, новітні наукові розробки та передовий досвід практичного лісівництва для аналізу реального стану та розроблення ефективних заходів підвищення продуктивності лісів на локальному та регіональному рівнях; – здатність застосовувати для вирішення виробничих задач лісогосподарського виробництва та дослідження лісових екосистем сучасні інформаційні системи та комп'ютерні технології у процесі збору, оброблення та аналітичного узагальнення лісівничої інформації; – здатність забезпечити організацію комплексного обліку та оцінки лісових ресурсів, їх менеджменту та економічного супроводу їх комплексного використання з дотримання принципів сталого природокористування і організації ефективного лісогосподарського виробництва та мисливства; – здатність забезпечити виховання та підготовку фахівців робітничих професій, молодших бакалаврів для виконання лісогосподарських, лісомисливських та лісозаготівельних заходів із використанням сучасної техніки та технологій. 	

5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			36		
практичні заняття			24		
самостійна робота			120		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний		
1-2-й	Лісове господарство	1-й	Нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Вступ. Геоботаніка наука, що вивчає біосферу Землі. Місце, структура і завдання геоботаніки, як науки, історія її зародження.	Лекція	Згідно списку літератури	Опрацювання лекційного матеріалу 4 год.	1–5	Згідно розкладу
Тема 2. Географічний та генетичний елементи флори. Міжнародний кодекс ботанічної номенклатури.	Практичні заняття	Згідно списку літератури	4 год.	1–5	Згідно розкладу
Тема 3. Флористичне і геоботанічне районування.	Лекція	Згідно списку літератури	4 год.	1–5	Згідно розкладу
Тема 4. Фітоценози та їх ознаки. Структурна організація фітоценозів.	Лекція	Згідно списку літератури	Опрацювання лекційного матеріалу 4 год.	1–5	Згідно розкладу
Тема 5. Склад фітоценозів – флористичний, екобіоморфологічний, центричний, популяційний, географічний, флороценологічність, яскравість, вкриття, фенологічний стан, товаристська, життєвість. Система географічних елементів у ценозі.	Практичні заняття	Згідно списку літератури	4 год.	1–5	Згідно розкладу
Тема 6. Рослини та їх консорти різних рівнів. Взаємовідносини між елементами фітоценозів. Симбіоз, ендofітизм, епіфітизм, сапрофітизм, конкуренція, аллопатія.	Лекція	Згідно списку літератури	Опрацювання лекційного матеріалу 4 год.	1–5	Згідно розкладу
Тема 7. Значення діяльності тваринних організмів у формуванні фітоценозів.	Лекція	Згідно списку літератури	Опрацювання лекційного матеріалу 4 год.	1–5	Згідно розкладу
Тема 8. Поняття продуктивності фітоценозів. Біологічна продуктивність.	Практичні заняття	Згідно списку літератури	4 год.	1–5	Згідно розкладу

Тема 9. Характеристика продуктивності фітоценозів за енергетичними показниками	Лекція	Згідно списку літератури	Опрацювання лекційного матеріалу 4 год.	1–5	Згідно розкладу
Тема 10. Еволюція фітоценозів – флорогенез та фітоценогенез. Зміни фітоценозів у часі.	Лекція	Згідно списку літератури	Опрацювання лекційного матеріалу 4 год.	1–5	Згідно розкладу
Тема 11. Багаторічні односпрямовані (незворотні) зміни фітоценозів (сукцесії).	Лекція	Згідно списку літератури	Опрацювання лекційного матеріалу 4 год.	1–5	Згідно розкладу
Тема 12. Внутрішні (автогенні) і зовнішні (галогенні) причини сукцесій.	Практичні заняття	Згідно списку літератури	4 год.	1–5	Згідно розкладу
Тема 13. Поняття класифікації біологічних об'єктів. Класифікація та ординація рослинності.	Лекція	Згідно списку літератури	Опрацювання лекційного матеріалу 4 год.	1–5	Згідно розкладу
Тема 14. Принципи виділення рослинності в різних геоботанічних школах.	Практичні заняття	Згідно списку літератури	4 год.	1–5	Згідно розкладу
Тема 15. Постійність виду у фітоценозах.	Практичні заняття	Згідно списку літератури	4 год.	1–5	Згідно розкладу
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Усне опитування, самостійна робота, реферат, доповідь, дистанційне навчання - тести, залік. Усна відповідь - 5 балів, доповідь-презентація - 50 балів.				
Вимоги до письмової роботи	Відповіді на тести дистанційного навчання (25 питань, правильна відповідь – 4бали)				
Практичні заняття	Усні відповіді, реферат, виступ, тести, доповідь, дистанційне навчання.				
Умови допуску до підсумкового контролю	Позитивні оцінки з поточного контролю знань за змістовими модулями (оцінювання роботи студента під час практичних занять; розрахункові роботи після вивчення розділу)				
7. Політика курсу					
<p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на практичних заняттях (розрахункові роботи), самостійній роботі (реферати, презентації). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Вимоги викладача. Кожен викладач ставить студентам систему вимог та правил поведінки студентів на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання контрольних робіт, тестових завдань. Все це гарантує високу ефективність навчального процесу і є обов'язковою для студентів.</p>					
8. Рекомендована література					
Базова					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Гайдукевич М.Є. Тестові завдання з дисципліни «Геоботаніка» (для студентів V курсу спеціальності 205 «Лісове господарство») // М.Є. Гайдукевич, М.О. Лисенко – Івано-Франківськ: Плай, 2016. – 21 с. 2. Гайдукевич М.Є. Тестові завдання з дисципліни «Дендрологія» (для студентів I-II курсів напряму підготовки 205 «Лісове та садово-паркове господарство») // М.Є. Гайдукевич, М.О. Лисенко О. – Івано-Франківськ: Плай, 2016. – 29 с. 3. Гайдукевич М.Є. Тестові завдання з дисципліни «Ботаніка» (для студентів I курсу напряму підготовки 205 «Лісове та садово-паркове господарство») // М.Є. Гайдукевич, М.О. Лисенко – Івано-Франківськ: Плай, 2016. – 18 с. 4. Григора І. М., Соломаха В. А. Основи фітоценології. – К.: Фітосоціоцентр, 2000.–240. 					

5. Якубенко Б.Є., Григора І.М. Динаміка, продуктивність та охорона рослинності – К.: Видавничий центр НАУ. – 2002. – 43с.
6. Якубенко Б.Є., Григора І.М. Польовий практикум з ботаніки: навчальний посібник. – 2–ге видання перероблене та доповнене. – К.: Арістей, 2008. – 260с.
7. Якубенко Б.Є., Григора І.М. Фітоценоз. Структура, кількісні та якісні ознаки.–К.: Видавничий центр НАУ. – 2003. – 96 с.
8. Якубенко Б.Є., Григора І.М., Мельничук М.Д. Геоботаніка: навчальний посібник. – 2– ге видання перероблене та доповнене. – К.: Арістей, 2008.– 448с.

Допоміжна

1. Мирник Б.М. Теоретические основы современной фитоценологии. – М.: Наука, 1985. – 137с.
2. Наумова Л.Г. Основы фитоценологии. – Уфа, 1995. – 238с.
3. Фельбаба-Клушина Л.М., Комендар В.І. Фітоценологія з основами синфітосозології. Навчальний посібник. - Ужгород, 2001. - 204 с.
4. Быков Б. А. Введение в фитоценологию. - Алма-Ата, 1970.
5. Миркин Б. М., Розенберг Г. С. Фитоценология: Принципы и методы. -М.: Наука, 1978.- 11 с.
6. Мирнин Б.М., Наумова Л.Г., Соломещ А.Г. Наука о растительности (история и современное состояние основных концепций). – Уфа : Гилем, 1998. – 413с.
7. Работнов Т.А. Фітоценологія. - М.: Изд-во Моск. ун-та, 1978. – 384с.
8. Работнов Т.А. Фітоценологія. - М.: Изд-во МГУ, 1983. – 296с.

Викладач _____ П.М. Дмитрик